כיתה ו' | אזרחות וחברה | שיעור 2 מתוך 5 | 45 דק' | מתאים לממלכתי ולממלכתי־דתי

מה כתוב במגילה? עקרונות המדינה

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יכירו את מבנה המגילה: רקע היסטורי, הכרזה, עקרונות וקריאות
- התלמידים יזהו את העקרונות שהמדינה התחייבה אליהם, כמו שוויון זכויות וחופש דת
- התלמידים יסבירו במילים שלהם עיקרון אחד מהמגילה

📖 הסבר למורה

אפשר לחלק את מגילת העצמאות לארבעה חלקים: חלק היסטורי (הקשר של העם היהודי לארץ ישראל), חלק ההכרזה על הקמת המדינה, חלק העקרונות (איך המדינה תתנהל) וחלק הקריאות (פניות לאומות המאוחדות, לשכנים, לתושבים הערבים ולעם היהודי בתפוצות). בחלק העקרונות נכתב שהמדינה "תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין" ו"תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות". עוד נכתב שהיא תהיה פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות ותשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות. עקרונות אלה מבטאים את היותה של ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. מקריאים את פסקת העקרונות ("מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית...").
2. כל קבוצה מקבלת עיקרון אחד ומכינה כרזה: מה כתוב, מה זה אומר במילים שלנו, ודוגמה מחיי בית הספר.
3. הצגת הכרזות בסבב קצר.
4. סיכום: מה הופך את העקרונות האלה לחשובים גם היום?

💡 הערות למורה

המילים במגילה גבוהות, ולכן כדאי לפרק מילים כמו "מצפון", "מושתתה", "קיבוץ גלויות" לפני הקריאה. למתקשים: לעבוד עם רשימת מילים ופירושן. למתקדמים: לבקש מהם להשוות בין עיקרון מהמגילה לבין כללי הכיתה.

📝 בדף העבודה

העקרונות של מדינת ישראל: 8 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מקורות

- מגילת העצמאות, הנוסח המלא (ויקיטקסט)

מחוון למורה

מחוון: העקרונות של מדינת ישראל

1. שלכל האזרחים יש אותן זכויות, בלי הבדל ביניהם.
2. דת, גזע ומין.
3. שלושה מתוך: חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות.
4. הקריאות.
5. של כל הדתות.
6. גלויות.
7. רקע היסטורי, הכרזה, עקרונות, קריאות.
8. תשובה פתוחה. לדוגמה: שוויון, כל תלמיד מקבל הזדמנות לדבר בכיתה; חופש דת, מכבדים חגים של תלמידים מדתות שונות.